

Vergaderjaar 2013–2014

32 043

Toekomst pensioenstelsel

Nr. 197

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 januari 2014

In het algemeen overleg over pensioenonderwerpen op 6 november 2013 (Kamerstuk 32 043, nr. 194) heb ik toegezegd u te zullen informeren over de beoogde aanpassing van de wettelijke regeling inzake waardeoverdracht en over het moment waarop u een wetswijziging op dit punt tegemoet kunt zien. Met deze brief doe ik deze toezegging gestand.

Adviezen van de Stichting van de Arbeid

Zoals ik aangaf in mijn brief van 1 februari 2013 (Kamerstuk 32 043, nr. 148), zijn de Stichting van de Arbeid, de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars het eens met de opvatting van de vorige Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dat er aanleiding is om het huidige systeem van individuele waardeoverdracht te heroverwegen. De oorspronkelijke doelstelling van het wettelijke recht op individuele waardeoverdracht, te weten het voorkomen van pensioenverlies na baanwisseling bij eindloonregelingen, is als gevolg van de massale overgang naar middelloonregelingen komen te vervallen. Daarnaast erkennen zij dat het bestaande systeem van waardeoverdracht, waarbij de pensioenaanspraken worden overdragen, voor de werknemer niet inzichtelijk is en dat zich bij de uitvoering van waardeoverdrachten problemen voordoen, waarbij de bijbetalingsproblematiek het meest opvallend is.

Uit een nader advies van de Stichting van de Arbeid van 27 juni 2013 blijkt dat de meningen binnen de Stichting over continuering van het recht op waardeoverdracht uiteen lopen. Ik voeg dat advies bij¹. Tegelijkertijd bestaat er binnen de Stichting overeenstemming dat als het systeem van waardeoverdracht behouden moet blijven, waardeoverdracht zou moeten plaatsvinden via een systeem van de gefinancierde waarde van de pensioenaanspraken. De overdrachtswaarde van de pensioenaanspraken is dan afhankelijk van wat er bij een pensioenfonds in de boeken staat. De

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

huidige ingewikkelde rekenregels voor waardeoverdracht zouden moeten vervallen. Sociale partners delen verder dat goed moet worden gekeken naar de gevolgen voor kleine pensioenen en voor het nabestaandenpensioen, ongeacht of het wettelijk recht op waardeoverdracht al dan niet blijft gehandhaafd.

Handhaving individueel recht op waardeoverdracht

Ik hecht aan de individuele keuzevrijheid van werknemers om bij baanwisseling de waarde van hun opgebouwde pensioenaanspraken wel of niet te kunnen overdragen. Daarom wil ik een serieuze poging doen om te onderzoeken of het recht op waardeoverdracht in stand kan worden gehouden. Het recht op individuele waardeoverdracht vind ik een belangrijke keuze die een deelnemer kan maken met betrekking tot zijn pensioen, ook al is de oorspronkelijke doelstelling van het wettelijke recht op individuele waardeoverdracht komen te vervallen. Hierdoor heeft de individuele werknemer meer keuze- en sturingsmogelijkheden om de oudedagsvoorziening in te richten. Zo kan er worden gekozen om pensioenen onder te brengen bij één pensioenuitvoerder, waardoor de opgebouwde rechten niet automatisch «slapersrechten» worden. Ook kan het onderbrengen van alle pensioenaanspraken bij één pensioenuitvoerder de keuze voor flexibele pensionering vergemakkelijken, omdat er geen sprake kan zijn van meerdere ingangsdata van het pensioen. Voorts kan het onderbrengen van het pensioen bij één pensioenuitvoerder in het algemeen leiden tot lagere uitvoeringskosten dan spreiding bij meerdere uitvoerders.

Onderzoek naar vereenvoudiging van het recht op individuele waardeoverdracht

Tegelijkertijd is er reden om het huidige systeem van individuele waardeoverdracht te vereenvoudigen. Mijn gedachten gaan daarbij uit naar een wijziging van het systeem van individuele waardeoverdracht waarbij niet de pensioenaanspraak wordt overgedragen, maar uitsluitend de waarde van de pensioenvoorziening. Tegelijkertijd wil ik bezien of het meer automatiseren van het proces van waardeoverdracht, waardoor waardeoverdracht efficiënter kan plaatsvinden. Ter uitwerking van deze gedachten is nader onderzoek nodig. Ik zal dat onderzoek in nauw overleg met de pensioensector uitvoeren. Dat onderzoek zal langs de volgende lijnen plaatsvinden:

1. De gevolgen van waardeoverdracht op basis van gefinancierde waarde voor het ouderdomspensioen, voor het nabestaandenpensioen en voor het arbeidsongeschiktheidspensioen van de deelnemer moeten inzichtelijk worden gemaakt. Door de huidige verschillen in de financieringssystemen van pensioenfondsen en verzekeraars kan de introductie van een systeem van gefinancierde waarde bij waardeoverdracht leiden tot andere pensioenaanspraken dan die de deelnemer bij de vorige pensioenuitvoerder had. Een belangrijk toetspunt daarbij is of de risico's voor de deelnemer door een systeem van gefinancierde waarde al dan niet zullen toenemen, terwijl het recht op waardeoverdracht nu in de praktijk door deelnemers, hoewel onterecht, meestal wordt gezien als een verbetering. Ook is goede informatie aan de deelnemer van cruciaal belang om de deelnemer in staat te stellen een rationele keuze te kunnen maken om wel of niet gebruik te maken van het recht op individuele waardeoverdracht.
2. Er zal worden getoetst of waardeoverdracht snel en eenvoudig kan worden uitgevoerd. Daarom wil ik ook onderzoeken of het mogelijk is om bij individuele waardeoverdracht meer gebruik te maken van digitale automatiseringsmogelijkheden, mede in relatie tot de al

voorgenomen uitbreiding en verdere ontwikkeling van het pensioenregister, om een goedkopere uitvoering mogelijk te maken en te bewerkstelligen dat een deelnemer een verantwoorde keuze kan maken. In dat verband zal tevens worden bezien welke aanpassingen mogelijk zijn wat betreft het hanteren van wettelijke termijn in het proces van waardeoverdracht.

3. Er zal worden bezien of het wenselijk en mogelijk is om kleine pensioenen op verzoek van de overdragende uitvoerder automatisch en verplicht over te dragen, mede in relatie tot het belang van de deelnemer en de uitvoeringskosten van kleine pensioenaanspraken.

Collectieve waardeoverdracht

Ik zal in het kader van voornoemd tevens de oproep van de Pensioenfederatie van 6 november 2013 (zie bijgevoegde brief²) betrekken of de uitvoeringskosten voor pensioenuitvoerders verder kunnen worden verlaagd door het verruimen van de mogelijkheden rondom collectieve waardeoverdracht. Vanzelfsprekend zal ik daarbij de belangen van de individuele deelnemers meewegen.

Planning

Ik streef er naar uw Kamer dit voorjaar van de uitkomst van het onderzoek op de hoogte te stellen, evenals van het tijdstip waarop ik de beoogde wetswijziging tot aanpassing van het wettelijk systeem van waardeoverdracht bij uw Kamer kan indienen.

Tijdelijke regeling bijbetaling

Op het moment dat de herziening van het wettelijk systeem van individuele waardeoverdracht in werking treedt, vervalt de tijdelijke beperking van de plicht tot waardeoverdracht bij bijbetalingslasten, die op 1 januari 2013 in werking is getreden. Met betrekking tot deze tijdelijke regeling merk ik nog het volgende op. Ik ben voornemens de tijdelijke regeling met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 aan te passen. Dit is nodig gelet op de wijziging van de definitie van «kleine werkgever» in het Besluit Wet financiering sociale verzekeringen (waarnaar de tijdelijke regeling verwijst) met ingang van 1 januari 2014. Doel van de technische aanpassing van de tijdelijke regeling is dat ook in 2014 werkgevers met een loonsom tot een bedrag van 25x de premieplichtige loonsom (op dit moment € 757.000) een beroep kunnen doen op de tijdelijke beperking van de plicht tot waardeoverdracht bij bijbetalingslasten. De werkingssfeer van de tijdelijke regeling blijft daarmee ongewijzigd. Ik zal hiertoe op de kortst mogelijk termijn een algemene maatregel van bestuur voorbereiden, die bij uw Kamer zal worden voorgehangen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Klijnsma

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer